

ΚΟΡΥΦΕΣ ΑΝΥΠΟΤΑΚΤΕΣ-ΛΗΜΕΡΙΑ ΤΩΝ ΚΛΕΦΤΩΝ

*"Παλικάρι σε πορεία" Th. Leblanc
Πινακοθήκη Μουσείου Πύλου*

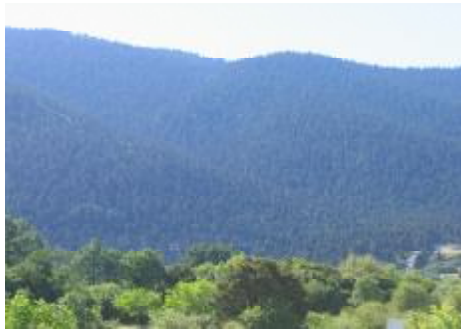
Σύνταξη, Επιμέλεια: Παναγούλια-Κουτσούκου Αδαμαντία

ΠΑΛΑΙΟ ΦΑΛΗΡΟ - ΑΘΗΝΑ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2009

ΚΟΡΥΦΕΣ ΑΝΥΠΟΤΑΚΤΕΣ - ΛΗΜΕΡΙΑ ΤΩΝ ΚΛΕΦΤΩΝ

Ήπιε η ψυχή το αθάνατο
Σας κάνει τάμα προφαντό:
Τες εκκλησιές απάτητες!
τα σπήλια άπαρτα κάστρα!

Το «Άγιο όρος» της Πελοποννήσου
Μαίναλο- άποψη

Λεπτομέρεια από τον ιστορικό πίνακα
«Έναρξη της Επανάστασης στην Αγία Λαύρα»
Θ. Βρυζάκης Εθνική Πινακοθήκη

Τα βουνά του «φωτεινού» Μαϊνάλου, σκεπάζονται, από τη βάση έως την κορυφή,

Κοπάδι σε ρεματιά Μαϊνάλου-Κρυάβρυση

με δάση παρθένα από πυκνά αιωνόβια έλατα. Από τα πολύ παλιά χρόνια, στο δύσβατο, αιθαλές και φιλόξενο φυσικό περιβάλλον, με τους καταπράσινους βοσκότοπους, στις ελκυστικές ρεματιές με τα κρυστάλλινα νερά, στις απρόσιτες, ανεξερεύνητες και προστατευτικές σπηλιές προτίμησαν να ζουν οι θεοί, τα

υπεράνθρωπα πλάσματα, οι ποιμένες αλλά και οι υπερασπιστές της Εθνικής Ελευθερίας.

Στα νάματα του Μαϊνάλου -Λούσιος

Το «εξανθρωπισμένο» όρος, ανέθρεψε, γαλούχησε και γιγάντωσε παλικάρια ισόθεα και αδούλωτα όλες τις εποχές. Έχει τιμηθεί από πολλούς και ηρωικούς εθνικούς αγώνες. Έκρυσσε και προστάτεψε στην αγκαλιά του, τις φωλιές με τους «σταυραετούς». Τους κλεφτό-αρματολούς, που ανέβασαν ψηλά το βλέμμα και

την ελπίδα του απελπισμένου γένους και το

οδήγησαν στην Ελευθερία. Στον Απελευθερωτικό Αγώνα του 1821, οι άλλοτε κατοικίες των θεών, στις άβατες βουνοκορυφές της οροσειράς του, εξελίχθηκαν σε ασφαλή κρησφύγετα, ένδοξα στρατηγεία και φημισμένα ορμητήρια, του Πατέρα της Λευτεριάς, Θεόδωρου Κολοκοτρώνη και σε λημέρια αγαπημένα των Κλεφτοαρματολών του. **Τα ελατόχαρα κορφοβούνια της Αλωνίσταινας, της Επάνω Χρέπας, του Λιμποβιτσίου, της Πιάνας, του Χρυσοβιτσίου, Λεβιδίου, του Ρεζενίκου, της Βυτίνας, του Βαλτεσινίκου, της Δημητσάνας, της Στεμνίτσας, της Κλινίτσας,** έπαιξαν πρωταρχικό και καταλυτικό ρόλο στην ανεξαρτησία της Ελλάδας. Είναι ιστορικές κορυφές, ανυπότακτες και καθαγιασμένες από αίμα γενναίων Κλεφτό-αρματολών που ορκίστηκαν και έταξαν σκοπό της ζωής τους, την Απελευθέρωση της Πατρίδας. Οι οικισμοί τους, εξελίχθηκαν σε σπουδαία κέντρα ανεφοδιασμού των αγωνιζόμενων Ελλήνων. Προσέφεραν πολλά στην Επανάσταση, για αυτό υπέστησαν πολλά δεινά, κατά επανάληψη, από την εκδικητική μανία του κατακτητή. Στην Γορτυνία, βρίσκονται δυνατά μετερίζια της Κλεφτουριάς. Εδώ δεν στεριώνει ο κατακτητής. Οι βόρειο-δυτικές και καταληκτικές

κορφοπλαγιές της οροσειράς του Μαινάλου στο Βαλτεσινικό: η **Κρανιά,** ο **Ζαρέλης,** το **Μπονίκι,** το **Ψηλό Βουνό,** υπήρξαν από τα επιλεγμένα στρατηγεία, ακίνδυνα ορμητήρια, και κρησφύγετα του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη και των παλικαριών του. Κατά μία παράδοση οι φιλόξενοι ντόπιοι γνωρίζουν ότι ο Κολοκοτρώνης έχει προτίμηση και στο βαλτεσινιώτικο κατσίκι. Τη σημαντική προσφορά του όρους και των οικισμών του στην Απελευθέρωση, εκτίμησε η Ιστορία, την διέσωσε η Παράδοση και την κατέγραψε επάξια η Δημοτική ποίηση.

Όταν η λαϊκή μούσα τραγουδά περήφανα, έρχεται από το ιστορικό παρελθόν ένας αντίλαλος. Ακούγεται ανάμεσα στους ήχους των τραγουδιών: το καριοφίλι και η φωνή του Κολοκοτρώνη.

[...]Στρώστε κονάκια των κλεφτών

Των Κολοκοτρωναίων

Κι ένα κονάκι ξέχωρο,

Ξεχωριστό από τάλλα

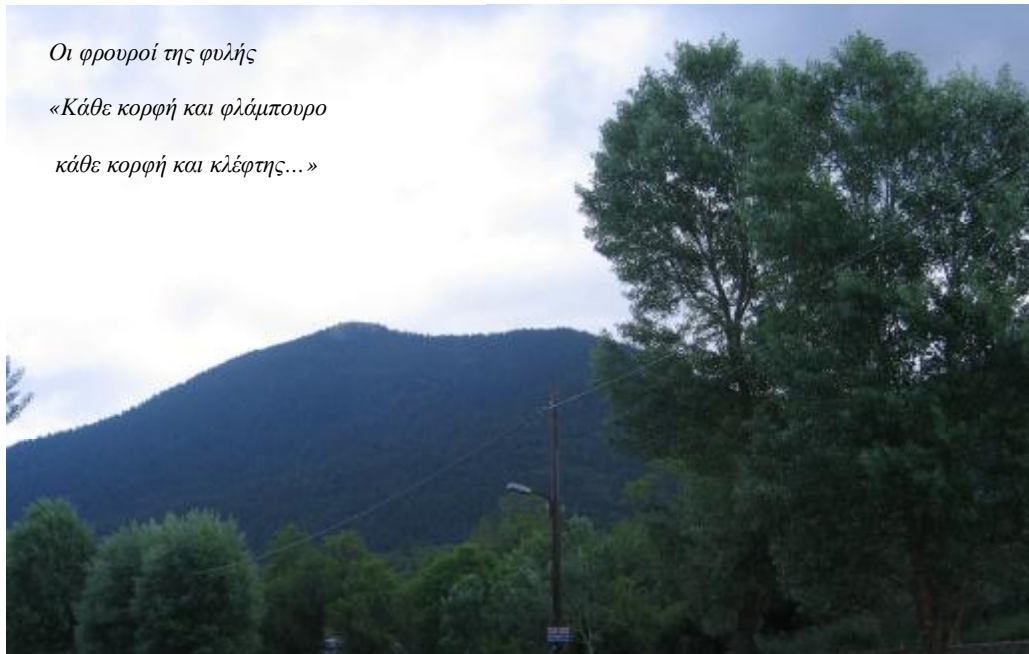
Τι θα κονέμει ο Θεοδωρής [...]

Περικεφαλαία και το σελαχλίκι του Θ. Κολοκοτρώνη
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο Αθήνα

Λάμπει ο ήλιος στα βουνά, λάμπει και στα λαγκάδια,
Λάμπουν και τα αλαφρά σπαθιά των Κολοκοτρωναίων[...]

*Οι φρουροί της φυλής
«Κάθε κορφή και φλάμπουρο
κάθε κορφή και κλέφτης...»*

Αντίγραφα από όπλα αγωνιστών στη
Δημητσάνα.

Οι κλέφτες εροβόλαγαν ,
ψηλά από τη **Μαδάρα...**
[...]Βουνά της **Αλωνίσταινας**
και της **Απάνω Χρέπας**
[...]Εβγάτε μες τον **Άγιο Λιά,**
αγνάντια στη **Βυτίνα**
[...]Περάστε από τα **Τρίκορφα**
και μέσα από την **Πιάνα[...]**

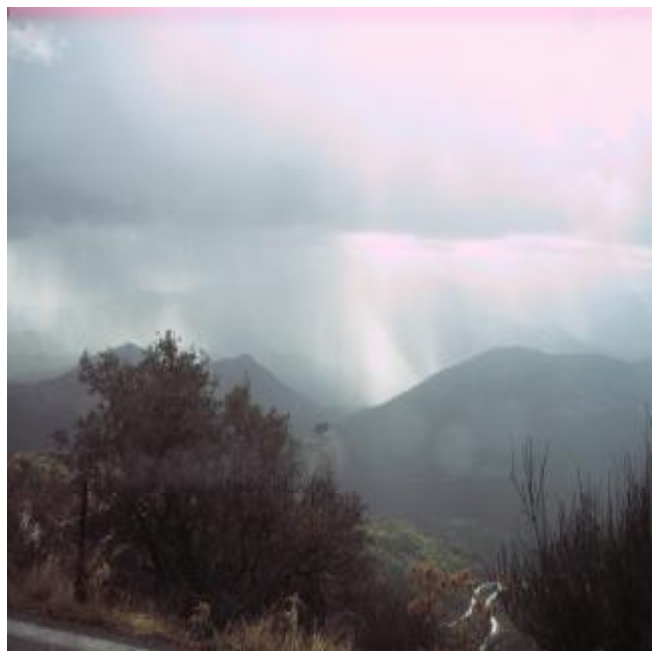
«Ο Κολοκοτρώνης στο στρατόπεδο της Λέρνας»

(Λιθογραφία του Η. Kohler από πίνακα του Ες)

[...] Οι κλέφτες κι αρματολοί

Κι οι Κολοκοτρωναίοι

όλοι μαζί μιλήσανε...

Ο Γιάννος πάει στις **Αιμουαλούς**[..]

και ο Πάνος πάει στην **Πιάνα**[...]

και ο Θεοδωράκης ξεκινά

για της **Κλινίτσας** τα βουνά.

«Ο Θ. Κολοκοτρώνης με τη συνοδεία του»
THE PEYTIER ALBUM εκδόσεις της Ε.Τ.Ε.

[...]Στου **Ρεξενίκου** την κορφή

Κολοκοτρώνης περπατεί

Γύρο –γύρο με φανάρια με

λεβέντες παλικάρια.

Ουρανός για αυτούς δεν είναι

ούτε πέλαγο ούτε γη

για αυτούς όλους το παν είναι,

μαζωμένοι αντάμα εκεί.

Δ..Σολωμός.

*Ως πότε παλικάρια να ζώμεν στα στενά,
Μονάχοι σαν λιοντάρια στις ράχες στα
βουνά! [...]*

Μουσείο Ιστορικών κέρινων ομοιωμάτων. Π. Βρέλλης Γιάννενα

Οι **Κλέφτες**, ήταν τα ένοπλα σώματα του λαού, οι αρματωμένοι Έλληνες που ζούσαν εκπαιδευόμενοι, μέσα στις απάτητες βουνοκορυφές και πολεμούσαν τον Τούρκο κατακτητή. Ανύψωσαν την εθνική συνείδηση το λαού. Βοηθούσαν τους κατατρεγμένους. Έγιναν ήρωες. Η δράση τους αρχίζει μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης και φτάνει

μέχρι την Απελευθέρωση. Με τους αρματολούς, έχουν την ίδια οργάνωση. Οι κλεφτό-αρματολοί υπήρξαν, οι πρώτοι πυρήνες αντίστασης του ελληνικού λαού κατά της τουρκοκρατίας. **Οι Κλέφτες** είναι ταραξίες. **Οι Αρματολοί**, στους οποίους οι Τούρκοι είχαν αναθέσει να «προστατεύουν» τις περιφέρειες, (τα αρματολίκια), «επιβάλλουν» την τάξη, «αποκοιμίζοντας» τους Τούρκους. Οργανώνονταν σε μικρές ομάδες που δεν ξεπερνούσαν τους 50 άντρες. Το επιτελείο, των αρχηγών και οπλαρχηγών, ήταν μία σπηλιά τσοπαναριών στα βουνά. Ο Κολοκοτρώνης επινόησε, συστηματοποίησε και δίδαξε ο ίδιος, την **τακτική του Κλεφτοπολέμου**. Την ημέρα εκπαιδεύονται, γυμνάζονται και σκληραγωγούνται ασφαλείς στα «λημέρια» τους.

*Η Κρανιά.
Άντρο και "Ιερή πρόθεση"*

*Μουσείο ιστορικών κέρινων ομοιωμάτων
Π. Βρέλλη Γιάννενα*

[...] Στης **Κρανιάς** το έλατο και πάνω στο **Ζαρέλι**
Έχουν οι κλέφτες σύναξη και **ρίχνουν στο λιθάρι** [...]
Πηδάνε, παίζουν **τα σπαθιά** και ρίχνουν **στο σημάδι**.
στα δόντια σέρνουν τα σπαθιά, στα χέρια τα **ντουφέκια**.

«Χορός Παλικαριών στο ύπαιθρο» THE PEYTIER ALBUM
εκδόσεις της E.T.E.

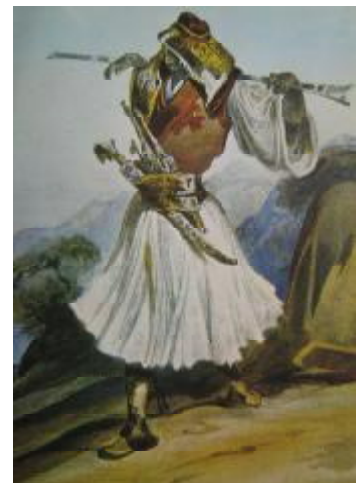

Πουλάκια μ' αηδονάκια μου, γοργά μου χειλιόνια, [...] μην είδατε την κλεφτουριά και τους καλούς λεβέντες; Ψηλά -ψηλά στα έλατα στους κρύους τους αέρες; -Νεψές προψές τους είδαμε σε κάτι κορφοβούνια, με τα παχιά τα έλατα σε μια ψηλή ραχούλα. Και σούγλιζαν παχιά αρνιά και ρίχναν στο σημάδι. **Και ψέλναν την Ανάσταση και το Χριστός Ανέστη!**

Μαθαίνουν να αντέχουν στις σκληρές δοκιμασίες: το χιόνι, τις παγερές νύχτες, τις

καταιγίδες, τους κεραυνούς, την πείνα, τη δίψα, την αϋπνία, τα βασανιστήρια, αν τύχαινε να πέσουν σε εχθρικά χέρια και τις μεγάλες και δύσβατες πορείες.

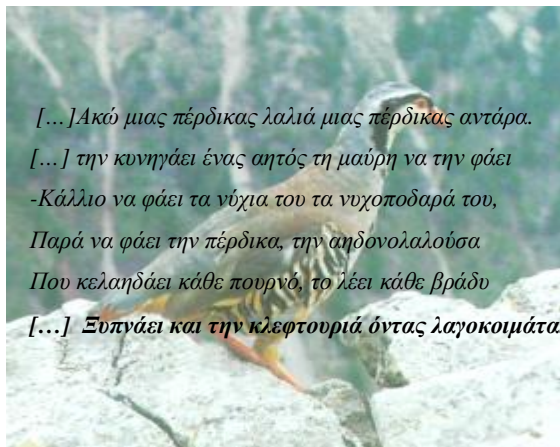
Παλικάρι σε πορεία του Th. Leblanc
Πινακοθήκη Μουσείου Πύλου.

Τη νύχτα, μετακινούνται στα ορεινά και κάνουν επιθέσεις με Κλεφτό-πόλεμο αιφνιδιάζοντας τον εχθρό.

[...] Της νύχτας οι αρματολοί
και της αυγής οι κλέφτες
ολονυχτίς κουρσεύανε [...]
Και την αυγή κοιμούνται[...]

Η κλεφτουριά έβγαλε άριστους σκοπευτές.

[...] Ακό μιας πέρδικας λαλιά μιας πέρδικας αντάρα.
[...] την κυνηγάει ένας αητός τη μαύρη να την φάει
-Κάλλιο να φάει τα νύχια του τα νυχοποδάρά του,
Παρά να φάει την πέρδικα, την αηδοιολούσα
Που κελαηδάει κάθε πουρνό, το λέει κάθε βράδυ
[...] Ξυπνάει και την κλεφτουριά όντας λαγοκοιμάται.

Με αρχηγό τον Θ. Κολοκοτρώνη, επικράτησαν από την αρχή το Απελευθερωτικού Αγώνα, σε πολλές σημαντικές νικηφόρες μάχες: Στη μάχη της Καρύταινας 27 Μαρτίου 1821, στην Πιάνα 3-6 Απριλίου 1821, στην Αλωνίσταινα (Διάσελο) στις 6 Απριλίου 1821, στο Λεβίδι 14 -19 Απριλίου 1821, στο Βαλτέτσι στις 12-13 Μαΐου 1821, στα Βέρβена και Δολιανά στις 18 Μαΐου 1821, στο Χρυσοβίτσι στις 21 Μαΐου 1821, στη μάχη της Γράνας στις 10 Αυγούστου 1821, στην Απελευθέρωση της Τριπολιτσάς (Στρατιωτικό- Διοικητικό- οικονομικό Κέντρο της Πελοποννήσου) στις 23 Σεπτεμβρίου 1821.

Κυρακούλης Μανρωμιχάλης διεκρίθη στη μάχη στο Βαλτέτσι.(ο μικρότερος αδελφός του Πετρόμπεη).

Νικηταράς- Σταματελόπουλος (1787-1849)
Διακρίθηκε στα Δερβενάκια
Μουσείο Ιστορικών κέρινων ομοιωμάτων Π.Βρέλλη Γιάννενα

Τρεις πέρδικες καθότανε στα Τσιπιανά στη ράχη
η μια τηράει τα Τσιπιανά κι άλλη κι η άλλη το Λεβίδι.
η Τρίτη η καλύτερη τηράει[...] τον Αναγνώστη,
που πολεμάει κατάκαμπα στη μέση το Λεβίδι
δίχως ψωμί, δίχως νερό, δίχως κανά μιντάτι.
πέντε ημερούλες νηστικός και πέντε διψασμένος
κι ένας πασάς του φώναξε από το караούλι.
-Ελα, ωρέ, προσκύνησε, μη σου χαλώ τασκέρι ![...].
**«Μη λες πως είμαι νιόγαμπρος για να φιλήσω χέρια
Μένα με λεν Στριφτόμπολα, Τούρκους δεν προσκυνάω»!**

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΣΤΡΙΦΤΟΜΠΟΛΑΣ ΟΠΛΑΡΧΗΓΟΣ

Δώδεκα χρόνους έκανα στους κλέφτες
καπετάνιος.
Ολημερίς στον πόλεμο τη νύχτα караούλι.
Ζεστό ψωμί δεν έφαγα, δεν πλάγιασα σε
στρώμα.
Τον ύπνο δεν εχόρτασα του ύπνου τη
γλυκάδα.
Το χέρι μου προσκέφαλο και το σπαθί μου
στρώμα.
Και το καριοφιλάκι μου σαν κόρη
αγκαλιασμένο.

Στο Λεβίδι έγινε μία από τις πρώτες νικηφόρες μάχες
της Επανάστασης του 1821

Στις 26 έως 28 **Ιουλίου 1822** ο Κολοκοτρώνης, με τους καλά εκπαιδευμένους, στον οργανωμένο κλεφτοπόλεμο, οπλαρχηγούς και κλεφτο-αρματολούς του **συνέτριψαν τον στρατό του Δράμαλη στα Δερβενάκια**. Τις πρώτες λαμπρές αρκαδικές νίκες του 1821 και το θρίαμβο στα Δερβενάκια, ακολούθησαν και αμαύρωσαν οι δύο εμφύλιοι σπαραγμοί, από το Φθινόπωρο 1823 έως τον Ιανουάριο του 1825, μεταξύ των πολιτικών και των στρατιωτικών. *Ο Δ. Σολωμός στον « Ύμνο στην Ελευθερία, εύστοχα θα γράψει: Ο λαϊκός στιχουργός θα μιλήσει με την καρδιά:*

[...] η διχόνοια που βαστάει
ένα σκήπτρο η δολερή
καθενός χαμογελάει
πάρτο λέγοντας κι εσύ [...].

«...ποτέ δεν πίστευα ότι θα φθάσουν σε τέτοιο σημείο,
να φτιάσουν ψευδομάρτυρες...»

« Ο Νικητής του Δράμαλη» ίσως το πιο πιστό πορτραίτο του γέρου του Μοριά. Σχέδιο από το φυσικό του Γάλλου Συνταγματάρχη Vontier
« Η Επανάσταση του 21», Δ. Φωτιάδη τόμος II εκδόσεις Βότσης.

Ο Κολοκοτρώνης, κατά τον πρώτο εμφύλιο, χάριν της ομόνοιας, υποχωρεί στη βούληση των πολιτικών. Η διχόνοια για τη διεκδίκηση του σκήπτρου, εξακολουθεί να κυβερνάει και δεύτερο εμφύλιο. Συκοφαντείται, για «εσχάτη προδοσία»!

Ο αλληλοσπαραγμός δεν έχει τέλος, μετά από τη δολοφονία του γιού του, Πάνου, ο πατέρας της Νίκης, θα ανταμειφτεί με φυλάκιση. Ο Κολοκοτρώνης με τους

Τους κλέφτες τους επιάσανε.

[...]

Κι άλλο πουλί ροβόλαγε από του Καλαβρύτου.
και πάει στην Καρύταινα ρωτώντας για τους κλέφτες,
τους αρματολούς, τους Κολοκοτρωναίους.

Κι ο Θεοδωράκης τόπιασε και το συχορωτάει:

- Πες μου πουλάκι μου γλυκό[...] κάνα καλό χαμπέρι;
- Το τι να ειπώ μωρέ παιδιά τι να σας μολογήσω!

[...] άκουσα που το λέγανε [...]!

τους κλέφτες τους επιάσανε [...]!!

Και

[...]

-Λεβέντη μου σε πρόδοκαν,
φυλάξου μη σε πιάσουν!

οπληρχηγούς του, τους Δεληγιανναίους και τον Πλαπούτα, **από τις 6 Φεβρουαρίου 1825, βρίσκονται έγκλειστοι** στο μοναστήρι του Προφήτη Ηλία, στην Ύδρα.

Η Ελλάδα κινδυνεύει. **Ο Ιμπραήμ ανακαταλαμβάνει** μέρος της Πελοποννήσου.

Βαλτεσινικό αγαπημένο καταφύγιο των Κολοκοτρωναίων.

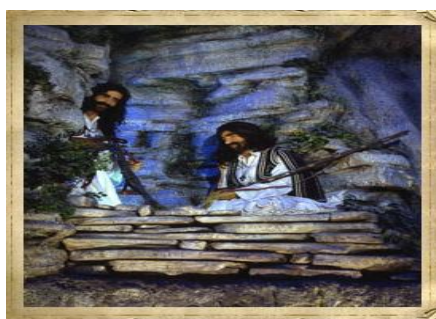

Ιωάννης Μακρυγιάννης (1797-1864)
Διακρίθηκε στους Μύλους της Λέρνης.
Μουσείο Ιστορικών κέρινων ομοιωμάτων Π.Βρέλλη Γιάννενα

Το Φεβρουάριο 1825, χάνεται η μάχη στο Κρεμμύδι, ακολουθούν: στις 26 Απριλίου 1825 η πτώση της Σφακτηρίας, η παράδοση του Νεοκάστρου στις 11 Μαΐου 1825, η μάχη στο Μανιάκι στις 20 Μαΐου 1825. Από τις 15 Απριλίου 1825, έχει αρχίσει η δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου, από τον Κιουταχή και τον Ιμπραήμ. **Ύστερα από λαϊκή απαίτηση και από το επίμονο αίτημα του Παπαφλέσσα,** την ώρα που οι μεγάλες κατακτήσεις, φαίνεται ότι χάνονται, **οι έγκλειστοι απελευθερώνονται στις 17 Μαΐου 1825,** με γενική αμνηστία στους πελοποννήσιους «αντάρτες».

Ναυμαχία Ναυαρίνου 1827
Μουσείο Βορρέ Αθήνα
Αποψη πίνακα

Φωτο: Μουσείο Π. Βρέλλη Γιάννενα

Μα ήταν η μέρα βροχερή και νύχτα ποντισμένη,

Πο' κίνησε ο Μπραήμπασας-ν- από την Αλεξάντρεια.

Φέρνει καράβια μπρούντζινα, φρεγάτες ασημένιες,

Φέρνει ασκέρι διαλεχτό, ούλο παλιαραπάδες.

Και στη Μεθώνη τάβγαλε και στο Παλιαβαρίνο.

Πιάνει και στέλνει μια γραφή μες στους Καπεταναίους:

« να παραδόκουν τ'άρματα, να παν να προσκυνήσουν».

Και εκείνοι σαν τ'ακούσανε πολύ τους βαρυφάνη.

Και παλικάρια μάζωξαν, πιάσαν τα κοντοβούνια.

Ο Κολοκοτρώνης με τα παλικάρια του δεν έχασε χρόνο. Ανασυγκρότησε αμέσως το στρατό του με τους κλεφτο-αρματολούς. Προσπέρασαν τα μίση, τις διχαστικές και καταστροφικές μέρες των εμφυλίων σπαραγμών που για μικροσυμφέροντα, έχουν εξαντλήσει όλες τις αντοχές των Ελλήνων και χάνουν την Λευτεριά. Ανέβασαν το ηθικό του φοβισμένου λαού, μακριά από τις αδελφοκτόνες και ταπεινές διεκδικήσεις. Δεν άφησαν το όραμα, το αίμα και το τάμα να χαθεί..

[...] κι όταν η Αραπιά μπήκε στη χώρα,
Σίφουνας ξεσηκώθηκαν και μπόρα!

«έφιππος Πολεμιστής» THE PEYTIER ALBUM εκδόσεις Ε.Τ.Ε.

Με τον κλεφτοπόλεμο, συνέχισαν άκαμπτοι τον Ιερό Αγώνα κατά του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο. Ξεκίνησαν από την αρχή τον Αγώνα, αφού κατά τη μελανή περίοδο των εμφυλίων, σε πολλά απελευθερωμένα μέρη, έχει γίνει ανακατάληψη από τον στρατό του Ιμπραήμ και έχουν χαθεί πολλές από τις πρώτες νικηφόρες μάχες. Ο κλεφτοπόλεμος κράτησε τρία χρόνια, μέχρι που ο Σουλτάνος υποχρεώθηκε να αναγνωρίσει το πρώτο Ανεξάρτητο Νεοελληνικό Κράτος. Πολεμούν γενναία σε πολλές άνισες συμπλοκές και μάχες: στα Τρίκορφα στις 23-24 Ιουνίου και στις 8 Ιουλίου **1825**, στην Αλωνίσταινα 1-2 Ιουλίου 1825, στα Λαγκάδια 2 Ιουλίου 1825, στα Μαγούλιανα στις 5 Ιουλίου 1825, στην Δαβιά και στην Πιάνα στις 12-14 Αυγούστου 1825, στο Καστράκι 12 Αυγούστου 1825, στην Τριπολιτσά 5-

7 Σεπτέμβρη του 1825, την οποία ανακατέλαβε ο Ιμπραήμ, αναγκάστηκε όμως να υποχωρήσει, αφού έχει υποστεί μεγάλη ήττα στους Μύλους του Άργους, τον Ιούνιο του 1825 από τον Υψηλάντη και τον Μακρυγιάννη. Υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει οριστικά την Τριπολιτσά, στις 16 Φεβρουαρίου 1828, με ρητή διακοίνωση την προστάτιδων δυνάμεων, μετά από την καταστροφή και του στόλου του στο Ναβαρίνο. Ο Ιμπραήμ ύστερα από πολύμηνες συγκρούσεις και εκδικητικά ολοκαυτώματα, στην Τριπολιτσά και τη γύρο περιοχή, κατευθύνθηκε προς το Μεσολόγγι. Με την πτώση του Μεσολογγίου, στις 10 - 11 **Απριλίου 1826**, (δεύτερη πολιορκία), η Ελευθερία της Ελλάδας πεθαίνει. Στις **10 Απρίλη του 1826** η κυβερνητική επιτροπή με τον Αντρέα Ζαΐμη, αναγνωρίζει τον Κολοκοτρώνη ως **αρχιστράτηγο**, τιμώντας την στρατιωτική ιδιοφυία, τη σωφροσύνη και τη γενναιότητά του. Ο Δίκαιος Αγώνας έχει πείσει τους σκεπτόμενους του κόσμου και ο Φιλελληνισμός για καλά αναβιώνει μέχρι που θα φανεί η εύνοιά του στο Ναυαρίνο.

«Η Ελλάδα πεθαίνοντας πάνω στα ερείπια του Μεσολογγίου»
Πίνακας του Ντέλα-Κρουά. Μουσείο Bordeaux

Η Ναυμαχία του Ναβαρίνου όπως περιγράφεται
Εις το φύλλον της γαλλικής εφημερίδας:
“Le Constitutionnel 10/11/1827»
Από το Άλμπουμ Ι. Μελετόπουλος το Ναυτικό του 21
(ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ 1971)

Μετά την πτώση του Μεσολογγίου, ο Ιμπραήμ, επέστρεψε πύρινος στην Πελοπόννησο και παρά την γενναία αντίσταση των Ελλήνων, κατέκαψε τα πάντα. Η Επανάσταση στο Μοριά βρίσκεται σε μεγάλη κάμψη. Ο εύστροφος, ενωτικός και διαυγής νους του Θ. Κολοκοτρώνη και των

Παλαιομοναστηρο Βαλτεσινίκου - φαράγγι

παλικαριών του δεν «θόλωσε». Κράτησαν αλύγιστη την ελπίδα και την πίστη για

*Πολεμίστρες στο εσωτερικό του
Παλαιομονάστηρου Βαλτεσινίκου*

τον Ιερό Αγώνα. Πολέμησαν μέχρι τέλους, σε πολλές, σκληρές και άνισες μάχες και συγκρούσεις. Ολόκληρη η Πελοπόννησος ξανασταυρώνονται. Πολλά χωριά της Αρκαδίας ξαναδοκιμάζονται. Καίγονται από την εκδικητική μανία του Ιμπραήμ τα Βέρβαινα, η Καρύταινα, η Στεμνίτσα, η Βυτίνα, τα Μαγούλιανα, η Λάστα, ο Δάρας, το

Βαλτεσινίκο και όλοι οι οικισμοί του Μαινάλου. Ο Ιμπραήμ, είναι ήδη στρατιωτικά αποδυναμωμένος στην Πελοπόννησο, από την πανωλεθρία του στρατού του στους Μύλους και την υποχώρησή του στην Τριπολιτσά. Βρίσκεται και ηθικά αδύναμος. Στη Γορτυνία δολοφονείται ο ανιψιός του, το Μπεόπουλο και στη νικηφόρο αντίσταση στο Παλαιομονάστηρο Βαλτεσινίκου χάνει τον Λαλαίο αξιωματικό του. Εκδικείται έως τον Οκτώβριο του 1826 οπότε και απομακρύνεται από την περιοχή της Γορτυνίας οριστικά.

«Έλληνας οπλαρχηγός» THE PEYTIER ALBUM
εκδόσεις Ε.Τ.Ε.

Ο Θ Κολοκοτρώνης στη φυλακή στο εσωτερικό Φρούριο-Ναύπλιο.
Μουσείο ιστορικών κέρινων ομοιωμάτων Π. ΒΡΕΛΛΗΣ Γιάννενα

Όλες οι μάχες και οι συμπλοκές των κλεφτό-αρματολών και των οπλαρχηγών με αρχιστράτηγο τον Κολοκοτρώνη, που έγιναν κατά των Τούρκων στο Μοριά, ακόμα

και οι άτυχες, από την έναρξη της Επανάστασης έως την Απελευθέρωση, ιδιαίτερα αυτές που έγιναν κατά του Ιμπραήμ, έχουν μεγάλη ιστορική σημασία:

1. Ο Κολοκοτρώνης με την ιδιοφυή στρατηγική, την τακτική του κλεφτοπολέμου, τους ικανούς και καλά εκπαιδευμένους, οπλαρχηγούς και κλεφτοαρματολούς του, με την ηθική και ενωτική προσωπικότητα:

α) **Ανέκαμψαν το σθένος των Ελλήνων.**

β) **Προκάλεσαν σοβαρές απώλειες στο στρατό και στον οπλισμό του Ιμπραήμ, και γ) Ανέτρεψαν ολοσχερώς τα σχέδια του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο και,**

2. **Με την συντριβή του τούρκο-αιγυπτιακού στόλου του Ιμπραήμ, στη Ναυμαχία του Ναβαρίνου, 20**

Ναυμαχία του Ναβαρίνου 20/10/1827
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Οκτωβρίου 1827, ο Σουλτάνος υποχρεώθηκε, από τις προστάτιδες δυνάμεις (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία), με το πρωτόκολλο της 19^{ης} Ιουνίου 1828, να αναγνωρίσει το πρώτο Ανεξάρτητο Νεοελληνικό Κράτος. Διαφορετικά η Επανάσταση θα είχε διαλυθεί.

Χορός Αρκάδων με παραδοσιακές ενδυμασίες.

Ακολούθησαν πολλά διεθνή Πρωτόκολλα και Συνθήκες υπέρ της Ανεξαρτησίας της Ελλάδας ως το 1832. Το 1833 ο Γέρος του Μοριά, στα 63 του χρόνια, θα συκοφαντηθεί ξανά, για «προδοσία»!, του ανήλικου τότε, ξενόφερτου βασιλιά Οθωνα. Στις 7 Σεπτέμβρη του 1833 θα ριχθεί στις φυλακές του Ιτς – Καλέ του Ναυπλίου. «...Δεν ήξερα τι γίνεται για έξι μήνες...», θα υπαγορεύσει αργότερα στον Γεώργιο Τερτσέτη στα απομνημονεύματά του. Τον Απρίλη του 1834 γίνεται η δίκη. Παρέλασαν ανελεύθεροι ψευδομάρτυρες, αλλά και πολλοί αξιόπιστοι και έντιμοι

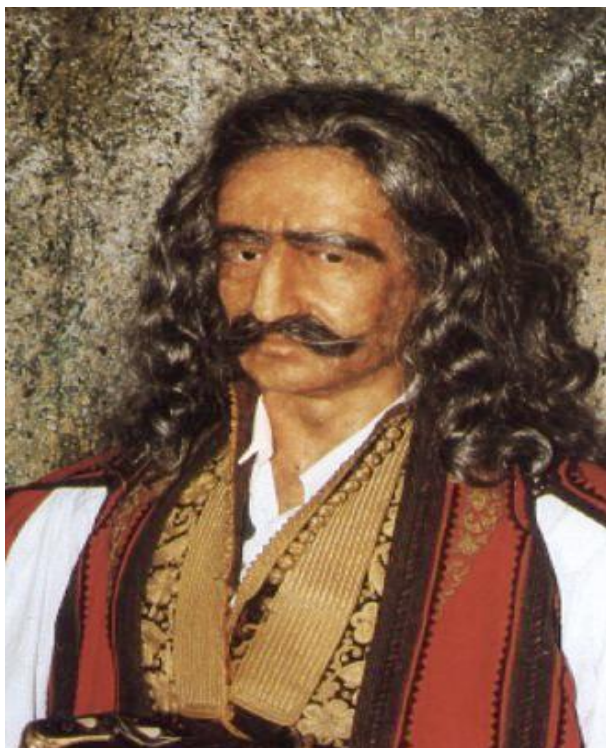
υπερασπιστές. Κάτω όμως από την πίεση του προσωρινού υπουργού δικαιοσύνης Κ. Σχινά, ο Κολοκοτρώνης και Πλαπούτας καταδικάζονται σε θάνατο. Λίγο πριν την επιβολή της ποινής, τους δίνεται χάρη από τον βασιλιά. Η αδικία δεν έχει τέλος, τους μεταφέρουν για φυλάκιση στο Παλαμήδι, «σε σιγουρότερο μέρος», για έντεκα μήνες, μέχρι την ενθρόνιση του Όθωνα, οπότε ελευθερώνονται.

Μαύρο πουλάκι στεριανό [...]
ένα πουρνό εξέβγαينه απ τα' Αναπλιού την πόρτα.

[...] στην Τρίπολη-ν –εμπήκε,
κι έκατσε στον Πλάτανο απάνου.

Καπεταναίοι το ρωτάν[...]

- Μην είδες συ το Στρατηγό το Γέρο Θοδωράκη;
- [...] Φέρνω μαντάτα χλιβερά, φαρμακερά χαμπέρια!.
Ο Μάσοντας και ο Σκινάς μ' αυτούς τους Βαβαρέζους,
Βουλή-ν- εβάλανε κακή, το στρατηγό να κόψουν!
Εψές τους εδικάσανε στην δίκη του θανάτου!
Θρηνεί τα Ανάπλι ολόημερα [...]!
Το χάλασμα του Στρατηγού, μαζί με τον Πλαπούτα!

«Ο Κολοκοτρώνης στη φυλακή»

Μουσείο ιστορικών κέρινων ομοιωμάτων Παύλου Βρέλλη Γιάννενα.
Όπως εμπνεύστηκε και φιλοτέχνησε ο ίδιος ο Π. Βρέλλης.

[...] Η υποδοχή που μου έκαμε ο λαός με έκαμε

να λησμονήσω όλες τις δυστυχίες που πέρασα.[...]

Με τον καιρό μου πέρασε από το νου,

πως ίσως η κυβέρνηση βλέποντας την υπόληψη,

πούχε ο λαός προς εμένα, με φυλάκισε,

για να μου κόψει την επιρροή [...]

Ποτέ δεν πίστεψα πως θα φτάσουν σε τέτοιο

σημείο να φτιάσουν ψευδομάρτυρες.[...]

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

Όνομα πατρός: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Όνομα συζύγου: ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Το γένος: ΚΑΡΟΥΣΟΥ

Έτος γεννήσεως: 3 Απριλίου 1770.

Τόπος γέννησης: Λιμποβίτσι Καρύταινας.

(εις παλαιά Μεσσηνία).

Σε ηλικία 17 χρονών έγινε οπλαρχηγός.

Επάγγελμα: Στρατιωτικός. (Αντιστράτηγος
Πελοποννήσου).

7-9-1833: Συνελήφθη

30-4-1834, Αρχή της Δίκης.

26-5- 1834, Καταδικάζεται σε θάνατο.

28-5-1834, Μετριάζεται η ποινή του σε 20
χρόνια

27-5-1835, Αποφυλακίζεται

3-2-1843 Πεθαίνει στην Αθήνα

Συννεφιαστήκαν τα βουνά,
κι οι κάμποι μαραθήκαν,
Κολοκοτρώνης πέθανε,
Στο γάμο του Κολίνου!

*Στα κορφοβούνια είναι η πηγή
Κάθς φυλής καθάριας.*

Κ. Παλαμάς

Η εργασία αυτή είναι μια εθελοντική προσπάθεια αφιερωμένη στους γνωστούς και άγνωστους αγωνιστές του 1821, που έδωσαν τα πάντα για την ελευθερία της Πατρίδας και εισέπραξαν..., την δικαίωση της Ιστορίας.

Η Σύνταξη του κειμένου,

Μορφοποίηση κειμένου: (τοποθέτηση ποίησης ,φωτογραφίας, δακτυλογράφηση).

Φωτογραφίες σελ: 1,3,4,5,6,7,8,12,13,14,15,16,17,

Φωτογράφιση αντικειμένων Μουσείων σελ: 2,3,4,5,9,10,11,12,13,14,15 .

Επιμέλεια κειμένου και Δημοσίευση στο inarcadia, έγιναν από την

Παναγούλια - Κουτσούκου Αδαμαντία, απόφοιτο:

Χαροκοπείου Πανεπιστημίου Αθηνών,

Σχολής Νηπιαγωγών Εκάλης.

adapanagoulia@yahoo.gr

19 Φεβρουαρίου 2009

Παλαιό Φάληρο

ΠΗΓΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

1) Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

Η Ελληνική Επανάσταση, τόμος ΙΒ εκδοτική Αθηνών.

2) ΕΛΛΑΣ: Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΙΙ Τ.

ΟΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΧΡΟΝΟΙ ΑΘΗΝΑ ΠΑΠΥΡΟΣ 1998.

(σελ. 108: Τα Διεθνή πρωτόκολλα).

4) ΜΕΓΑΛΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΚΟΣΜΟΣ

Εκδόσεις Θ.Γ. ΚΟΝΤΕΟΥ – ΑΦΟΙ Β. ΝΑΣΤΟΥ ΑΘΗΝΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.

5) ΝΕΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ Εκδόσεις ΔΩΡΙΚΟΣ Αθήνα.

6) ΑΠΑΝΤΑ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΕΡΤΣΕΤΗ- ΠΟΛΥΖΩΙΔΗ-ΦΩΤΑΚΟΥ Ιστορικές εκδόσεις 1821.

7) ΧΑΡ. ΜΟΥΡΟΥΤΣΟΥ «Τα Τραγούδια της Αρκαδίας» ΑΡΚΑΔΙΚΟ ΒΗΜΑ.

8) ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΑΡΚΑΔΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ 1975

9) ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ.

ΠΗΓΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΣΗΣ

α) «ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΕΡΙΝΩΝ ΟΜΟΙΩΜΑΤΩΝ»

Π. Βρέλλης Γιάννενα σελ 5, 10,13,15.

β) ALBUM Ι.ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ «ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟ ΤΟΥ 21 » (Γαλλική εφημερίδα 1827) ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ 1971.

γ) THE REYTIER ALBUM εκδόσεις Ε.Τ.Ε φωτο σελ: 6,13.

δ) Δ. ΦΩΤΙΑΔΗ « Η επανάσταση του 21», τόμος ΙΙ, εκδόσεις Βότσης, σελ.9, 6.

ε) «ΕΘΝΟΣ ΚΥΝΗΓΙ» σελ: 7

ζ) Φ. ΠΑΠΑΧΑΤΖΗΣ The BIRDS σελ: 6.

η) ΕΥΓΕΝΙΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΘΗΝΑ.

θ) ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΟΡΡΕ ΑΘΗΝΑ

**Δικαιώματα κατοχυρωμένα. Το παρόν εκπόνημα προστατεύεται ως πνευματική ιδιοκτησία.
N. 2121/1993**

Οι τρεις Ναύαρχοι τῶν Μεγάλων Δυνάμεων — Ἐθνικὸν Ἱστορικὸν Μουσεῖον.
ἀρχηγοὶ τῶν στόλων τῶν Μεγάλων Δυνάμεων κατὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Ναυαρίνου (20 Ὀκτωβρίου 1827). ἄξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ:
ἀντὶ τῆς ρωσικῆς μοίρας, Δαρζινὸ ἀρχηγὸς τῆς γαλλικῆς μοίρας καὶ Κάδμωκτοφ, ἀρχηγὸς τῆς ἀγγλικῆς μοίρας.